

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003223

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тоцька Софія Ігорівна

2. Sofiia I. Totska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48169 Історія

Дата захисту: 28-07-2025

Спеціальність за освітою: Історія та археологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9663

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Запорізька область в умовах Революції Гідності та розгортання агресії Російської Федерації проти України (листопад 2013 – травень 2014 рр.)
2. Zaporizhzhia region in the context of the Revolution of Dignity and the unfolding of Russian Federation aggression against Ukraine (November 2013 - May 2014).

Реферат:

1. Події Революції Гідності та особливості розгортання агресії РФ проти України є актуальними та потребують детального аналізу, розгляду у контексті націєтворення, особливо в умовах сучасної російсько-української війни. На території Запорізької області проєвропейські та проросійські події відбувалися масштабно, проте часто хаотично, без чіткої організації чи планування. Варто зауважити, що Революція Гідності та розгортання агресії РФ проти України на Запоріжжі протягом листопада 2013 – травня 2014 рр. стали своєрідними тригерами. Населення розділилося на дві протидіючі сторони та протистояло один одному доводячи проросійську чи проєвропейську позицію (Євромадан та Антимайдан). Дослідження подій Революції Гідності на Запоріжжі допомагає якомога краще зрозуміти особливості перебігу подій революції, боротьби за проєвропейське майбутнє на території Запорізької області протягом листопада 2013 – травня 2014 рр. Розуміння того, як саме події у різних регіонах, зокрема й на Запоріжжі, сприяли підтримці та просуванню

ідей свободи і демократії. Формування єдиної громадянської спільноти, яка здатна протистояти зовнішньому тиску та внутрішнім деструктивним силам, є одним із найважливіших уроків Революції Гідності. Події Революції Гідності та подальша анексія Криму Російською Федерацією створили надзвичайно напружене середовище в Україні, особливо у південно-східних областях, де спостерігалася активізація сепаратистських настроїв. Запорізька область, маючи стратегічне значення, відчула цей вплив дуже гостро: проросійські рухи та спроби посилення сепаратистських тенденцій почали зростати в багатьох її містах. Це послабило регіон у момент активної фази російсько-української війни, коли місцеве населення стало рушієм боротьби за підтримку демократичної України чи проросійських ідей. Анексія Криму та початок війни на Донбасі Росією підкреслює важливість національної консолідації, формування громадянської ідентичності, що допомагає протистояти загрозам дестабілізації та сепаратизму. Актуальність детального аналізу подій Революції Гідності та розгортання агресії РФ проти України важлива для усвідомлення можливих помилок минулого та запобігання їм у майбутньому. Ретельне дослідження проявів сепаратизму, зокрема на Запоріжжі, допоможе розробити дієві механізми протидії та зберегти цілісність держави в умовах сучасних глобальних викликів. Наукова новизна дисертації полягає у здійсненні комплексного дослідження подій Революції Гідності та розгортання агресії РФ проти України (листопад 2013 – травень 2014 рр.) Дослідження дозволяє глибше зрозуміти регіональний контекст і його вплив на загальноукраїнські процеси. Вперше зосереджено увагу саме на Запоріжжі у період (листопад 2013 – травень 2014 рр.), що створює цілісну картину протистояння проросійським настроям. Проаналізовано події Революції Гідності на Запоріжжі, а саме у містах обласного та районного значення: м. Запоріжжі, м. Пологах, м. Бердянську, м. Мелітополі, м. Енергодпрі та м. Василівці. Визначено особливості перебігу та поразки подій «русской весни» у м. Запоріжжі, м. Мелітополі та м. Бердянську. Сформульовано та охарактеризовано етапи подій Революції Гідності та «русской весни» на Запоріжжі (листопад 2013 – травень 2014 рр.) Практичне значення дисертаційного дослідження полягає в можливості використання його результатів для подальшого вивчення подій Революції Гідності та розгортання агресії РФ проти України на регіональному рівні протягом листопада 2013 – травня 2014 рр. Матеріали можуть бути використані на уроках історії України та рідного краю, у проведенні спецкурсів, спецсеминарів, конференцій на історичних факультетах університетів. У підсумку проведеного історіографічного аналізу з'ясовано, що історіографію з досліджуваної теми умовно можна поділити на період до 2013 р. (передумови) та після 2013 р. – аналіз подій. Зауважимо, що до 2013 р. українські науковці здебільшого розглядали сепаратизм в контексті глобальних процесів. Однак російські дослідники трактували вихід України зі складу СРСР як акт сепаратизму, підкреслюючи «розрив» з «братнім народом». Кардинальні зміни у розумінні сепаратизму настали після подій Революції Гідності, коли російська агресія з 2014 р. змінила фокус досліджень. Антимайдан, як реакція на Євромайдан, розглядався як інструмент підризу української державності. Про події Революції Гідності почали писати виключно після того, як відбулася подія, тобто після 2014 р. Незважаючи на значну кількість досліджень, багато з них фокусуються на соціологічних аспектах, розглядаючи роль громадян та організаторів протестів. Дослідження становища Запорізької області в умовах Революції Гідності та розгортання агресії РФ проти України (листопад 2013 – травень 2014 рр.) потребують більшої уваги.

2. The events of the Revolution of Dignity and the peculiarities of the unfolding of Russian aggression against Ukraine are relevant and require detailed analysis and consideration in the context of nation-building, especially in the context of the current Russian-Ukrainian war. In Zaporizhzhia region, pro-European and pro-Russian events took place on a large scale, but often chaotically, without clear organisation or planning. It is worth noting that the Revolution of Dignity and the unfolding of Russian aggression against Ukraine in Zaporizhzhia in November 2013 – May 2014 were triggers. The population was divided into two opposing sides and confronted each other to prove their pro-Russian or pro-European position (Euromaidan and Anti-Maidan). The study of the events of the Revolution of Dignity in Zaporizhzhia helps to better understand the peculiarities of the course of the revolution and the struggle for a pro-European future in the Zaporizhzhia region during November 2013 – May 2014. Understanding how the events in different regions, including Zaporizhzhia, contributed to the support and promotion of the ideas of freedom and democracy. The formation of a united civil society capable of resisting

external pressure and internal destructive forces is one of the most important lessons of the Revolution of Dignity. The events of the Revolution of Dignity and the subsequent annexation of Crimea by the Russian Federation created an extremely tense environment in Ukraine, especially in the south-eastern regions, where separatist sentiments have intensified. Zaporizhzhia region, being of strategic importance, felt this impact very acutely: pro-Russian movements and attempts to strengthen separatist tendencies began to grow in many of its cities. This weakened the region during the active phase of the Russian-Ukrainian war, when the local population became the driving force behind the struggle to support a democratic Ukraine or pro-Russian ideas. The annexation of Crimea and the outbreak of the war in Donbas by Russia underscore the importance of national consolidation and the formation of a civic identity that helps to counter the threats of destabilisation and separatism. The relevance of a detailed analysis of the events of the Revolution of Dignity and the unfolding of Russian aggression against Ukraine is important for understanding possible past mistakes and preventing them in the future. A thorough study of the manifestations of separatism, in particular in Zaporizhzhia, will help to develop effective mechanisms to counteract and preserve the integrity of the state in the face of current global challenges. The scientific novelty of the dissertation is a comprehensive study of the events of the Revolution of Dignity and the unfolding of Russian aggression against Ukraine (November 2013 - May 2014). The study allows for a deeper understanding of the regional context and its impact on all-Ukrainian processes. For the first time, attention is focused on Zaporizhzhia in the period (November 2013 - May 2014), which creates a holistic picture of the confrontation with pro-Russian sentiments. The author analyses the events of the Revolution of Dignity in Zaporizhzhia, namely in the cities of regional and district significance: Zaporizhzhia, Pologi, Berdiansk, Melitopol, Enerhodpri and Vasylivka. The peculiarities of the course and defeat of the 'Russian Spring' events in Zaporizhzhia, Melitopol and Berdiansk are determined. The stages of the events of the Revolution of Dignity and the 'Russian Spring' in Zaporizhzhia (November 2013 - May 2014) are formulated and characterised. The practical significance of the dissertation research lies in the possibility of using its results for further study of the events of the Revolution of Dignity and the unfolding of Russian aggression against Ukraine at the regional level during November 2013 - May 2014. The materials can be used in history lessons of Ukraine and the native land, in conducting special courses, special seminars, conferences at the history faculties of universities. As a result of the historiographical analysis, it was found that the historiography on the topic «Zaporizhzhia region in the context of the Revolution of Dignity and the unfolding of Russian aggression against Ukraine (November 2013 - May 2014)» can be divided into the period before 2013 and after 2013. It should be noted that before 2013, Ukrainian scholars mostly considered separatism in the context of global processes. However, Russian researchers interpreted Ukraine's secession from the USSR as an act of separatism, emphasising the «break» with the «brotherly people». A fundamental change in the understanding of separatism occurred after the events of the Revolution of Dignity, when Russian aggression in 2014 changed the focus of research. Anti-Maidan, as a reaction to Euromaidan, was seen as a tool to undermine Ukrainian statehood.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Турченко Г., Тоцька С. Революція Гідності на Запоріжжі (листопад 2013 – лютий 2014 рр.). EMINAK. 2024. №. 4 (48). С. 260-278.

- Тоцька С. Поразка проросійського сепаратизму у м. Бердянськ (листопад 2013 – травень 2014 рр.) Актуальні питання гуманітарних наук. Видавничий дім «Гельветика». 2025. Випуск 84. Том 3. С. 16-21.
- Тоцька С. Революція Гідності у м. Мелітополь Запорізької області (листопад 2013 – лютий 2014 рр.) Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки». 2024. Том 35 (74) № 1. С. 99-104.
- Турченко Г., Тоцька С. Революція Гідності у м. Бердянськ Запорізької області (листопад 2013 – лютий 2014 рр. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки». 2024. Том 35 (74) № 1. С. 99-104.
- Тоцька С. Російсько-українська війна на території м. Пологи (лютий 2022 – лютий 2023 рр.). Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки» зареєстрований Міністерством юстиції України. Видавничий дім «Гельветика». 2023. С. 65-70.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турченко Галина Федорівна
2. Halyna F. Turchenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5020-6152

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ситник Олександр Миколайович
2. Oleksander Sytnyk

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, буд. 20, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Масненко Віталій Васильович

2. Vitalii V. Masnenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7825-3871

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черкасов Станіслав Сергійович

2. Stanislav S. Cherkasov

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0759-6594

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грушева Тетяна Вікторівна
2. Tetyana V. Hrusheva

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0560-8229

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Каганов Юрій Олегович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Каганов Юрій Олегович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дребезов Денис Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна